

شغل و اشتغال مردم در افغانستان

بطور ساده شغل عبارت از مشغولیت است که بخاطر در آمد مالی و امرار حیات اجرا میشود. یا به عباره وسیع تر شغل عبارت است از مجموع وظایف و مسئولیت‌های مرتبط و مستمر و مشخصی است که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور به عنوان کار واحد شناخته شده میشود و هم گفته میتوانیم که شغل یا پیشه فعالیتی منظم است که در ازای دریافت پول انجام می‌شود. در حقیقت ضرورت شغل را بوجود می‌آورد. در مجموع در افغانستان شغل را به دسته تقسیم نموده اند. در افغانستان ۳۶.۷۱ فیصد جامعه فرصت های شغلی دارند. طبق راپور سازمان ملل ۸۵ فیصد مردم دارای شغل‌های فقیرانه و کم درآمد است. ضرورت دارد که در سال ۴.۶ میلیارد دالر سالانه کمک شود ولی این کمک در استانه سقوط است.

چیزی که خیلیها مهم است در افغانستان بیمه کار وجود ندارد. در طی چند سال که جهان پیشرفت نموده اکثر کشورهای جهان باعث تاسیس بیمه های کار شده در صورت از دست دادن کارگار و صحت کارگربیمه ها می پردازند. درین صورت کارگرها و کارمندان از آسیب به دور نگاهداشته میشوند.

در زمان دولت دموکراتیک که کارگران نقش عمده در دولت داشت. دولت را مجبور نموده بود تا دولت بیمه حیات بیمه صحت داشته باشد. دولت در هر موسسه یک عدد کلینک باز نموده بود. ولی بدبختانه دولت متوجه کارگران کارمندان خصوصی، پیشه وران و سایر هموطنان ما که در دولت کار نه می نمودند نشد. آنها توکل به خدا کار مینمودند اگر مریض زخمی بیکار می شدند. مسولیت نفقه فامیلش بدوش خودشان بود. تنها صحت رایگان بود. در دوره جمهوری اشرف غنی باز هم کارکنان دولت از امتیازات برخوردار سایر ملیت توکل به خدا بود.

در نظام های کشورهای پیشرفته آنان که کار می کنند جمله بیکاران را نان می دهند. دولت فقط مالیه جمع نموده و عادلانه توزیع می کنند. هر فرد ملت معاش دارند آن که کار می کنند یا بیکار هستند. برای هر ۵الی ۱۰ هزار نفر یک داکتر وجود دارد. آنان که مریض یا بیکار میشوند شاروالی شهر معاش آنها میپردازد. تمامی طفل الی ۱۸ سالگی معاش دارند. همه ملت بعد از اینکه بازنشست میشوند معاش تقاعدی حاصل میکنند. دولت، بیمه ها و اتحادیه های صنفی در طول که یک شخص کار می کند یک فیصد معاش شخص را به

مقاصد بیکاری رخصتی، تقاعد، پس انداز، مصارف دفن از معاشش وضع نموده در زمانش می پردازند. درین صورت همه مردم خوشبخت بوده کسی غریب نیست. در دولت قبلی تقریباً ۱ میلیون نفر (۳.۱ فیصد نفوس) در دولت در سکتورهای امنیتی تولیدی خدماتی کار می نمودند. مجموعاً ۱۵۲۳۳۰ متقادین دولت بودند که حالا تعداد آن زیاد شده و عده از کارکنان دولت بی سر نوشت میباشند. در مجموع ۱۰۶ هزار تن در سکتور دولتی ۸۰۰۰۰ زن در سکتورهای خصوصی کار مینمودند که آنهای که کارگر بودند و از خود شغل نداشتند همه بیکار شدند.

عکس یک مارکیت کار که زنان هم شرکت می کنند.

۸۵ درصد این کارگران متاهل و و طور اوسط تعداد خانواده آنها ۷.۸۵ نفر است، همچنان ۸۵ درصد آنها فاقد سواد ابتدائی و یا غیر رسمی بودند، ۹۸ درصد آنها از اتحادیه های کارگران اطلاعی نداشتند (که ممکن است به آنها کمک کند که با صاحبان کار چه خصوصی و چه دولتی چانه زنی کنند) تا کارگران روزمزد ماهر به طور متوسط در یک روز کاری ۶۰۶ افغانی (معادل ۷.۸۷ دالر آمریکایی) درآمد داشته باشند. در سال ۲۰۲۱ تعداد باسواد در کشور به ۳۱ فیصد یعنی ۱۰.۵ میلیون می باشد که بیشترین این نفوس را جوانان تشکیل می داد.

ملت افغان دارای مشغولیت ذیل اند.

در حکومت دموکراتیک کارگران و کارمندان در تحت اداره ملی کارکنان و شورای مرکزی اتحادیه صنفی رهبری میشد. ولی در دوره جمهوریت تحت نام اتحادیه ملی کارگران و کارکنان فعالیت می نمودند. در سال ۱۳۹۰ مکرراً اتحادیه پیشه وران در کشور ایجاد و به فعالیت آغاز نمود. در افغانستان شغل که پیشه آور است سابقه تاریخی دارند. اتحادیه خواست تا این گونه کارگران را در حمایت دولت قرار دهد. پیشه وران عمده که در اقتصاد کشور رول دارند مانند بافت فرشها، قالین، گلیم، سترنجی، پتو،

لنگی، جاکت، جوراب، دستکش، فلزات، تولیدات مسی، شیشه سازی، حجاری، نجاری، موبل و فرنیچر، سرامیک، سفالی، نساجی، معماری، حکاکی، زرگری، لباس دوزی، خامک دوزی، چرم و پوستین دوزی، آهنگری، ریختگری، مسگری، حلبی سازی، تولیدات صنایع ظریفه، کندن کاری و غیره میباشد که در حمایت دولت قرار گرفتند. در افغانستان نظام زود تغییر نموده با از بین رفتن نظام کارکرده های آن فرموش گردیده یا از چرخش می افتد یا پس از سالها دوباره ایجاد میشود. چنانچه در دوره ظاهر شاه بمنظور تقویه بنیه مالی دهقانان دولت کوپراتیفهای زراعتی را ایجاد نموده تولیدات دهقانان را دولت خود به قیمت مناسب ذریعه مفازه های دولتی بفروش می رساند. ولی در هر نظام این روند و سیستم را غیر اسلامی خوانده فعالیت دهقانان را بدون اداره رها نمودند. یک مثال دیگر فابریکه کلیم افغانستان تولید الکھول را در کشور مینمود که از کشمش و توت ساخته میشد. وزارت صحت عامه افغانستان در آن زمان در سال دومیلیون سی سی ضرورت داشت تا به مراکز صحتی خویش توزیع نماید همه در خاک خود ما تولید میشد. با آمدن مجاهدین اولین فابریکه که به آتش سوختانده شد شرکت کلیم بود. حالا دولت و شرکت های خصوص سالانه ۵ میلیون سی سی را از کشور چین و هند وارد می کنند که چندان صحتی نیست. یا طالبان اتحادیه ها پارلمان موسسات مدنی و حقوق بشر را کفری خوانده لغو نمودند. خود به قوانین اکتفا می کند که ناچیز و همه گیر نمیباشد.

صنف بندی مشغولیت مردم افغانستان

۱. **سکتور زراعت و مالداري:** ۷۰ فیصد مردم افغانستان مشغول سکتور زراعتی اند که ۴۰ فیصد فرصت شغلی را فراهم کرده ازین جمله ۶۰ فیصد زنان خانواده روستاها مشغول کار زراعتی مالداري، تولید تکه قالین گلیم نمد پيله وری و غیره می باشد. که ۳۱٪ درآمد ناخالص ملی از محصولات زراعتی بدست می آید. بخش اعظم صادرات افغانستان نیز محصولات زراعتی و دامی است. ۳۱٪ درآمد ناخالص ملی از محصولات زراعتی بدست می آید. بخش اعظم صادرات افغانستان نیز محصولات زراعتی و دامی میباشد. بطور مشخص ۱۲ میلیون نفر مختص در بخش زراعت مشغول به کارند. که آنان نقش عمده را در افزایش درآمد سرانه کشور دارد. اغلب این افراد نان آور اصلی خانواده خود به حساب می آید. در سال های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ به دلیل گسترش دامنه جنگ و افزایش نا امنی ها، بیشتر از ۱،۱ میلیون افغان از مناطق مسکونی شان در داخل کشور بی جا گردیده بود ولی شروع از حاکمیت طالبان جمعاً تعداد ۵۹۰۰۰۰۰ نفر افغان مهاجر در تمام جهان میباشد. که رشته های شغلی تعداد زیاد از افغانها در هم گسیخته شد.

۲. **تجارت:** در افغانستان تجارت دولتی و غیر دولتی وجود دارد. در افغانستان ۲۴۰۰۰ شرکت خصوصی ثبت اطاق تجارت افغانستان شده است. که درین شرکتها حدود

۵۰۰۰۰۰ کارگر و کارمند مصروف کار میباشند. که این شرکت کار تولیدی خدماتی و مبادلاتی را می کنند.

۴. معارف

طبق راپور اداره یونوسوف در سال ۱۳۹۰ حدود ۱۴ هزار مکتب در سراسر افغانستان فعال بود که در این مکاتب ۸ میلیون و یکصد هزار شاگرد که ۳۸ درصدشان را دختران تشکیل می داد وجود داشت که آنها را ۱۷۵ هزار آموزگار آموزش می داد. از این آموزگاران ۶۹۵۹ نفر ماستر، ۳۳۸۶۳ نفر لیسانس و ۲۸۱۰۱۱ نفر پائین تر از درجه لیسانس و نامعلوم در چوکات دولت ایفای وظیفه می نمایند. ارقام وزارت معارف کشور نشان میدهد که در سال مالی ۱۳۹۷ مجموعاً ۹۷۰۳۲۱۵ شاگرد شامل مکاتب ابتدائی، متوسط، لیسه های مسلکی، انستیتوت های تخنیکی و مسلکی، تربیه معلم، تعلیمات دینی و شاگردان میباشند. از آن جمله ۹۱۷۱۷۵۱ آن مربوط تعلیمات عمومی دولتی، ۵۳۱۴۶۴ آن مربوط به تعلیمات خصوصی میباشند. تعداد مجموعی معلمین در سال مالی ۱۳۹۷ در کشور به ۲۳۱۹۴۹ تن بالغ میگردد که از آن جمله ۲۰۳۲۰۱ نفر آن در بخش دولتی و ۲۸۷۴۸ تن معلمین خصوصی بود.

در افغانستان در سال ۲۰۱۷ تعداد ۱۶۴۰۰ مکتب ۸۴ موسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوص وجود داشت از جمله بیشترین ولایت که موسسه تعلیمی زیاد دارد کابل بدخشان ننگرهار بلخ و کندهار وجود داشت. درینصورت ۱۰ میلیون افغان مصروف تعلیم و تربیه بودند. که ارین تعداد علاوه بر تعلیم و تربیه مصروفیت دیگر برای در آمد فامیل داشتند.

اکنون احصاییه از دست رفته است معلوم نیست که چقدر مکتب باز است و چقدر معلم کارگر مکتهای بیکار است. هکذا تربیه معلم یا دارالمعلمین از زمان ظاهرشاه فعالیت را

آغاز نمود. طالبان تمامی پرسونل تربیه معلم را خانه نشین نموده دروازه دارالمعلمین را بستند.

۵. **پیشه وران** : پیشه ور (کاسب) یا صنعتگر به افرادی گفته می شود که مهارت در ساخت اشیاء کاربردی دارند و وسایلی که می سازند که نوعیت مختلف دارند مثلاً خیاط نجار آهنگر زرگر شرینی پز بوت دوز مسگران شیشه سازان ، سلمان نلدوان برقی ترمیم کار ، گدی پران ساز ، موسیقی نواز ، قفل ساز ، وسایل موزیک ساز ، معمار ، رنگمال ، میخانیک ، سنگ شکن ، قنات و غیره می باشد. وسایل خانه ابزار آلات و همچنین ماشین های ساده دستی نیز جزو این کارها به حساب می آیند.

در مجموع صنعتگران و پیشه وران یک میلیون نفر بوده اینها توانسته اند برای ۵ میلیون افغان شغل دهند.

۶. **اصناف** : صنف از شغلی است که که برای دریافت پول کار می کند. در اصناف اشخاص که امکانات مهارت زیاد کم و بدون مهارت شامل میباشندمانند بقال ،، صنایع کوچک نان بای ، دکاندار ، تیل فروش آیس کریم فروش و غیره میباشد که در مجموع یک الی ۱.۵ میلیون نفوس خاک ازین مدرک نان بدست می آورند.تنها در کابل تعداد اصناف به ۱۱۴۰۰۰ نفر می رسد .

۷. خدماتی مانند ترانسپورت ، تاکسی ، مخابرات ، آبرسانی ، خدماتی دینوی شفاخانه رادیو ساز سقاب و غیره میباشد. که ۲ میلیون نفر این خاک ازین مدرک نان بدست می آورند.

۸. تولیدی کسانی که در تولید سهیم هستند. در افغانستان ۵۰۰۰ فابریکه وجود دارد. اینها توانسته یک میلیون افغان را کار و نفقه دهند.

۹. دست گردان ، کراچی وان خرکار دوره گرد جادو گران و غیره تعداد اینها به ۵۰۰ هزار نفر می رسد.

۱۰. گدا احصایه در دست نیست

۱۱. بی شغل : آن دسته کسانی اند که هیچ مسلک و شغل ندارند. از دیگران تامین احتیاجات میشود که درین کته گوری بخش بزرگ از زنان افغان اطفال متعلمین محصلین پیر زنان و پیر مردان معلولین و معیوبین شامل اند. که ۳۷ الی ۴۰ فیصد جامعه افغان را تشکیل می دهند. که حد اقل به ۸ میلیون می رسد.

احصایه کار و شغل مردم افغانستان

۱. بخش زراعت ۱۲ میلیون نفر

۲. تجارت ۶۰۰۰۰۰ نفر

۳. ۱۰ میلیون ۵۰۰۰۰۰ مشغول تعیم تربیه بودند اکنون به ۵ میلیون رسیده است.

۴. پیشه‌وران و صنعتگران که زمینه کار را برای ۵ میلیون فراهم کرده است

۵. اصناف ۱.۵ میلیون کارگر

۶. کارگران و کارکنان خدماتی ۲ میلیون نفر

۷. دست‌گردان ۵۰۰۰۰۰ نفر

گدا: بدون احصائیه

بی‌شغل بیکار و بی‌مسلک ۸ میلیون

مجموعه ۳۴۶۰۰۰۰۰

که از این جمله ۵ میلیون آن متعلم و محصل بوده فیصدی زیادی نان خور فامیل میباشد که در جمله بیکاران محسوب شده بدین ترتیب ۱۰ میلیون بیکار بوده به غذای شبانه روزی ضرورت دارند. که چند فیصد این مردم نیز به گدایی می‌پردازند.

راه حل

در جهان ۴۰۰ میلیون شغل وجود داشته که از جمله ۶۲۲ ان مربوط صنایع ثقیله میباشد. در یک کشور مردم زمانی خوشبخت شده می‌تواند که اقتصاد کافی داشته باشد. تا زمانی که یک کشور برق تیل فابریکه ذوب فلزات ترانسپورت سرک زمین زراعتی بقدر کافی نداشته باشد هیچگاه مردم این کشور خوشبخت شده نمی‌تواند. دولت به عوض که مواد خام معادن کشور را بفروش رساند ضرورت است به مواد پخته تبدیل نموده بفروش رساند.

نظام دولتی و مارکیت کار

در کشور پیشرفته دولت بالای تمام مارکیت کار حاکمیت داشته هیچ فردی بدون اجازه دولت نمی‌تواند کار سر بخود را اجرا نماید. و هیچ شخصی نیست که بدون معاش باشد. از طفل یکروز تا بالاترین سن معاش برای زندگی کردن دارند. معاش مریضی پس از تصدیق داکتر فامیلی و بیکاری از طرف شرکتهای بیمه و شاروالی پرداخته میشود. معاش تمام جمعیت یک کشور توسط کمپیوتر راساً به حساب بانکی شخص آمده، اجرات آن در تحت کنترل و زارت مالیه میباشد.

اما در افغانستان نظام شغل و اشتغال مختلط بوده تنها ۱۱ فیصد مردم حساب بانکی داشته باقی درآمد از طریق کاغذ یا دست بدست فراهم میشود. ازین ۱۱ فیصد صرف ۴الی ۵ فیصد کارمندان دولتی بوده معاش خود را از طرق بانکی در جای که انترنیت است بدست آورده متباقی از طریق کاغذ بدست می‌آورند. بناعاً وضع پرداخت مالیات در هم و برهم بوده خیلی عقب مانده است. دکانداران و سایر کاسبین فابریکات و موسسات دولتی و

بانکها ۲۰ فیصد از عواید خود را بدولت می پردازند. آنهم در تحت پروگرام که در ذیل نوشته شده است.

طریقه وضع مالیه از معاشات کارمندان و سایر کارکنان شخصی!

طریقه وضع مالیه از معاشات و حق الخطر کارمندان ملکی و نظامی:

- ۱- از مبلغ ۱ افغانی الی ۵۰۰۰ افغانی هیچنوع مالیه از معاش قابل وضع نمی باشد.
  - ۲- از مبلغ ۵۰۰۱ افغانی الی ۱۲۵۰۰ افغانی ۲٪ مالیه قابل وضع می باشد.
  - ۳- از مبلغ ۱۲۵۰۱ افغانی الی ۱۰۰۰۰۰ افغانی ۱۰٪ مالیه قابل وضع می باشد.
  - ۴- از مبلغ ۱۰۰۰۰۰ افغانی بالاتر ۲۰٪ مالیه قابل وضع می باشد.
- هر بخش از وضع مالیه که در شماره های ۱, ۲, ۳, ۴ ذکر گردیده باید طور جداگانه وضع و از معاش منفی گردد

از مبلغ ۱۳۵۰۰۰ افغانی طور ذیل مالیه وضع می گردد

اولتر از همه از مبلغ که از ۱۰۰۰۰۰۰ به بالاتر می باشد یعنی از ۳۵۰۰۰۰ باید ۲۰٪ مالیه وضع نمایم که ۲۰٪ مالیه ۳۵۰۰۰۰ افغانی ۷۰۰۰ افغانی می شود.

در قدم دوم از ۱۰۰۰,۰۰۰ هزار باقیمانده مالیه وضع می کنیم، البته از مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ باید ۱۲۵۰۰ افغانی را وضع نمایم چون وضع ۱۰٪ مالیه از ۱۲۵۰۰ افغانی به بالا می باشد یعنی ز مبلغ ۸۷۵۰۰ افغانی ۱۰٪ مالیه که مبلغ ۸۷۵۰ افغانی می شود مالیه وضع می گردد.

در مرحله سوم از ۱۲۵۰۰ افغانی ۲٪ مالیه وضع می کنیم البته از تمام مبلغ ۱۲۵۰۰

افغانی ۲٪ مالیه وضع نمی گردد چون که ۵,۰۰۰ افغانی از وضع کردن مالیه معاف

می باشد بناً از ۱۲۵۰۰ افغانی ۵,۰۰۰ افغانی را وضع و از ۷۵۰۰ افغانی فقط ۲٪ مالیه

وضع می کنیم که ۱۵۰ افغانی می شود

در مرحله چهارم تمام مالیات وضع شده از مجموع معاش ۱۳۵۰۰۰ را جمع نموده و از معاش منفی می کنیم.

پس از طالبان

کمک های خارجی افغانستان که از طرف ۳۴ کشور و با هماهنگی بانک جهانی انجام می گرفت، قطع شد.

- یگانه دست آورد پسندیده طالبان قطع مواد مخدر بهتر شدن شرایط امنیتی، شرایط سرمایه گذاری برای اشخاص که افکار طالبی دارد.

- دسترسی به دارایی های خارجی این کشور ممنوع شد

- جریان های پولی و مالی افغانستان با جهان منجمد شد

- اقتصاد کلان کشور ثبات خود را به مقایسه دولت قبلی از دست داد

- مردم در معرض خطر قحطی قرار گرفت.

کندی رشد اقتصادی در افغانستان به علت کاهش اعتماد، خشکسالی و کاهش تولید کشاورزی آغاز شده بود. تورم رو به افزایش گذاشت و قیمت انرژی تا نیمه سال، ۱۲ درصد افزایش یافتند. قیمت مواد خوراکی هم در حال بالا رفتن بود و تورم ارزش پول ملی را می‌خورد. با اختلال دولت، درآمدهای بودجه وصول نمی‌شد و اجرای بودجه ناممکن می‌شد.

طالبان حتی پیش از ورود به کابل، ۵۷ درصد درآمدهای گمرکی را که بیش از ۲۷ درصد کل درآمدهای بودجه بود، به تصرف درآورده و دولت ناگزیر شده بود و ۴۵ درصد از بودجه‌های عمرانی کشور را تعطیل کند. نظام بانکی از پول تهي می‌گردید. بانک‌های خارجی از ترس تحریم‌ها از مرادوات بانکی بازمی‌ایستادند و دسترسی شرکت‌ها و خانوارها به موجودی‌های بانکی‌شان محدودتر می‌شد و افزایش بی‌اعتمادی و کاهش کمک‌های خارجی کاهش ارزش پول افغانی با ارزهای خارجی را در پی داشت.

بانک مرکزی افغانستان به قصد دفاع از ارزش پول ملی، به تزریق دلار روی آورد و موجب شد ذخایر ارزی این کشور کاهش یابد. کاهش سریع فعالیت‌های بخش عمومی در خدمات و ساختمان که ۵۸ درصد تولید ملی را تشکیل می‌داد، اقتصاد ملی افغانستان را به سقوط نزدیک تر کرد و قطع کمک‌های خارجی موجب شد که ۲۸ درصد بازرگانی خارجی این کشور بدون تنخواه بماند و ۱۰ میلیون افغان با سقوط درآمد زیر ۹۴ سنت در روز، زیر خط فقر قرار گیرند.

نگاهی به تاریخچه پول «افغانی» از زمان مجاهدین الی جمهوریت

در سال ۱۳۶۶، یک دالر آمریکا به ۶۷ افغانی مبادله می‌شد. پس از آغاز جنگ‌های داخلی، این نرخ به ۱۶ هزار افغانی برای یک دالر رسید. در طول جنگ‌های داخلی، قوای خارجی، جنگ‌سالاران و مافیای جعل اسکناس هر یک برای خود پول چاپ می‌کردند. در سال ۱۳۷۵، احسان‌الله، رئیس بانک مرکزی، ۱۰۰ تریلیون افغانی را بی‌ارزش اعلام کرد و قرارداد چاپ پول با شرکت روسی را متوقف نمود. به گفته احسان‌الله، شرکت مزبور پول‌های چاپ شده را در ولایت تخار در اختیار برهان‌الدین ربانی قرار می‌داد. نرخ افغانی در زمان ریاست احسان‌الله از ۲۱ هزار افغانی برای یک دالر به ۴۳ هزار افغانی معادل یک دالر تنزل کرد.

در ناحیه خودمختار شمال افغانستان، عبدالرشید دوستم تا سال ۱۳۷۷ برای خود پول چاپ می‌کرد. در سال ۲۰۰۱ و با حمله آمریکا به افغانستان، ۷۳ هزار افغانی با یک دالر برابر بود. با سقوط طالبان، این رقم به ۲۳ هزار افغانی برای یک دالر تغییر کرد و در سال ۲۰۰۲، یک دالر با ۳۶ هزار افغانی برابری می‌کرد. در این دوره، هفت نوع پول به مبلغ چندین تریلیون افغانی در جریان بود. تا آنکه در زمان حامد کرزی با کمک کشورهای خارجی و بانک جهانی یک دالر ۵۲ افغانی رسید اکنون ۱۵ میزان سال ۱۴۰۲ است دالر

به ۷۵ افغانی تبادل می‌شود. که باز هم جای شکر است. معلوم می‌گردد فابریکات کشور فعال است. افغانستان صادرات هم دارد. درآمد دالری در کشور توقف نکرده است.

وضعیت نرخ بیکاری پس از طالبان

پس از حکومت طالبان نرخ بیکاری به ۱۸ فیصد رسیده است. علاوه مشغولیت غیر شغلی در حال گسترش است مثلاً پولیس انجنیر و کارمند اردو به کارهای دکانداری کراچی وانی تبدیل شغل نموده اند. به نقل سازمان بین‌المللی کار از زمان روی کار آمدن طالبان در افغانستان، اقتصاد این کشور فلج شده و تعداد زیادی از مشاغل از بین رفته‌اند و در این بین زنان بیشترین آسیب را دیده‌اند.

انتظار می‌رود تا اواسط سال جاری میلادی حدود ۷۰۰۰۰۰ شغل در افغانستان از بین برود. این رقم در بدترین پیش‌بینی‌ها ۹۰۰۰۰۰ شغل اعلام شده است که دلیل اصلی آن را می‌توان بحران اقتصادی در افغانستان و محدودیت حضور زنان در بازار کار دانست.

سازمان بین‌المللی کار اعلام کرده سطح اشتغال زنان ۱۶ درصد در سه‌ماهه سوم ۲۰۲۱ کاهش یافته و احتمالاً بین ۲۱ تا ۲۸ درصد تا اواسط ۲۰۲۲ پائین خواهد آمد.

این سازمان اعلام کرد. با توقف پروژه‌های بزرگ زیرساختی در افغانستان، ۵۳۸ هزار شاغل در این بخش که ۹۹ درصد آنان را مردان تشکیل می‌دادند، بیکار شده‌اند. کمبود کار در افغانستان سطح کار کودکان را بالا برده است، به طوری که تنها ۴۰ درصد از کودکان ۵ تا ۱۷ ساله در مکتب حاضر می‌شوند.

این سازمان اعلام کرد بخش از ۷۷۰ هزار پسر و حدود ۳۰۰ هزار دختر خورد سن در افغانستان کار می‌کنند و این شرایط در مناطق روستایی وخ‌بختتر است یعنی جایی که ۹،۹ درصد طی ۸۳۹ هزار کودک در حال کار هستند. این رقم در مناطق شهری برابر با ۲،۹ درصد معادل ۸۰ هزار کودک است. امید می‌رود طالبان بزودی مسلکی شده در رفع عوامل بکوشند.

موخذ

ظرفیت های بالقوه سکتور زراعت میتواند در رشد اقتصاد افغانستان مُمد واقع گردد. در ویساید بانک جهانی

<https://www.worldbank.org/fa/country/afghanistan/publication/unlocking-potential-of-agriculture-for-afghanistan-growth>

۲. د. احصایی او معلوماتو ملي اداره - اداره ملي احصائيه و معلومات در صفحه فیس بوک

[/https://www.facebook.com/NSIA.GOV.AF/posts/2282673178531133](https://www.facebook.com/NSIA.GOV.AF/posts/2282673178531133)

۳. طریقه وضع مالیه از معاشات کارمندان! در ویساید فیس بوک

۴. اطاق تجارت سکتورهای خصوصی تاریخچه

<https://www.acci.org.af/about-us.html>

۵. طالبان موسسات تربیة معلم را از تشکیلات چوکات وزارت معارف حذف کرده اند نوشته صدای امریکا

<https://www.darivoa.com/a/the-taliban-have-removed-teacher-training-institutions-from-the-ministry-of-education/7178886.html>

۶. تغییر نصاب و سرنوشت آموزش؛ سیاست طالبان برای نصاب آموزشی ویرانگر است نوشته روز نامه ۸ صبح

<https://8am.media/changing-the-curriculum-and-fate-of-education-the-policy-of-the-taliban-is-devastating-for-the-educational-system>

۷. چالش های تعلیم و تربیه در افغانستان محمد سرور توحیدی پنج شنبه ۱۷ حوت ۱۳۹۶-

http://www.dailyafghanistan.com/opinion_detail.php?post_id=142886

۸. ۵۰۰ هزار شغل در افغانستان با روی کار آمدن طالبان از دست رفته نوشته خبرگزاری تسنیم

<https://www.tasnimnews.com/fa/news/1400/11/01/2648120/500-%D9%87%D8%B2%D8%A7%D8%B1-%D8%B4%D8%BA%D9%84-%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D8%A7-%D8%B1%D9%88%DB%8C-%DA%A9%D8%A7%D8%B1-%D8%A2%D9%85%D8%AF%D9%86-%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B2-%D8%AF%D8%B3%D8%AA-%D8%B1%D9%81%D8%AA>

۹. ادعای خبرگزاری تحت کنترل طالبان: "امارت اسلامی" ۴۰ هزار شغل ایجاد کرده است در ویساید افغانستان انترنیشنال

<https://www.afintl.com/20211101158328>